

Αθήνα, 17/05/20

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Γεν. Γραμμ. κας Αλεξάνδρας Σδούκου / Επικεφαλής Επιτροπής για την Αδειοδότηση ΑΠΕ

Λοιπών μελών της Επιτροπής ΑΠΕ σύμφωνα με την ΥΑ με ΑΔΑ:Ψ6Π24653Π8-024

Θέμα: Αποστολή θέσεων του ΣΠΕΦ για την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης εκτός της Άδειας Παραγωγής, στα πλαίσια λειτουργίας Επιτροπής Εργασίας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δυνάμει της Υπουργικής Απόφασης ΑΔΑ:Ψ6Π24653Π8-024 όπως ισχύει και συμμετέχουμε σε αυτήν.

Αξιότιμη κα Γενική Γραμματέα και λοιπά μέλη της Επιτροπής

Σε συνέχεια της συμμετοχής μας στην εν θέματι ομάδα εργασίας παρακαλούμε βρείτε ακολούθως τις προτάσεις μας για την απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης ανά πεδίο, εκτός της Άδειας Παραγωγής.

1. Περιβαλλοντική αδειοδότηση

1.1. Αποκεντρωμένη Vs Κεντροκοποιημένη

Σύμφωνα με τον ν. 4014/2011 οι Φ/Β εγκαταστάσεις για την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση δεν υπόκεινται στην υποκατηγορία Α1, αλλά μόνο στις Α2 και Β. Συνεπώς περιβαλλοντικά αδειοδοτούνται αποκεντρωμένα. Η αποκεντρωμένη περιβαλλοντική αδειοδότηση για μεγάλους πληθυσμούς διεσπαρμένων έργων όπως εν προκειμένω τα Φ/Β, σύμφωνα με την εμπειρία μας μέχρι σήμερα λειτουργεί καλύτερα από αντίστοιχες κεντροκοποιημένες διαδικασίες. Έτσι εκτιμούμε πως τυχόν συγκέντρωση της αδειοδότησης των Φ/Β, με την φυσική της έννοια και όχι virtual σε πληροφοριακό επίπεδο, σε μία κεντρική «One Stop Shop» υπηρεσία ΑΠΕ θα είχε μάλλον αρνητικές συνέπειες λόγω:

- a) Συγκέντρωσης μεγάλου όγκου αιτήσεων από όλη την Ελλάδα και για όλες τις τεχνολογίες ΑΠΕ σε ένα μόνο σημείο υποδοχής. Το σημείο μάλιστα αυτό θα έπρεπε να διεκπεραιώνει και όλες τις επιμέρους γνωμοδοτήσεις σε επικοινωνία με τις αρμόδιες τοπικές Υπηρεσίες που πάντα θα υπάρχουν (αρχαιολογίες, δασική, ΠΕΧΩΠ, κλπ) οπότε ο όγκος εργασίας θα μεγεθυνόταν εκθετικά και εν τέλει **το σύστημα μάλλον δεν θα ανταποκρινόταν συνολικά καλύτερα απ' ότι τώρα.**
- b) Σε περιπτώσεις αιτήσεων έργων προερχόμενων γεωγραφικά από περιοχές που δεν υπάρχουν άλλα αιτήματα, η καθυστέρηση διεκπεραίωσης τους στο One Stop Shop θα ήταν ανούσια, αφού **θα καλούνταν να υπομείνουν σειρά πίσω από αιτήματα άλλων περιοχών** μόνο για λόγους ροής εργασιών και φόρτου του One Stop Shop.
- c) Πιθανολογούμε επίσης πως θα εμφανίζονταν και τα γνωστά φαινόμενα επιμέρους ομάδες **να διεκδικούν από την Πολιτεία παραλόγως προτεραιότητα** στην εξέταση των δικών τους αιτήσεων από το One Stop Shop, οπότε συνολικά η κατάσταση θα καθίστατο ευάλωτη για το επενδυτικό κλίμα.

- d) Απτά παραδείγματα αποτυχημένων προσπαθειών στο παρελθόν για κεντροκοιμημένη αδειοδότηση έργων ΑΠΕ μπορεί κανείς να συναντήσει στην άλλοτε Υπηρεσία ΑΠΕ στο ΥΠΕΝ που εν συνεχεία καταργήθηκε, αλλά και σε όσα επιχειρήθηκαν σε έργα Fast Track.

Αν παρόλα αυτά η Πολιτεία επιμένει στην δημιουργία One Stop Shop σημείου για την υποδοχή και αδειοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ, εκτιμούμε πως μόνο ως virtual σημείο επαφής με τις εμπλεκόμενες στην αδειοδότηση υπηρεσίες θα μπορούσε τούτο να επιχειρηθεί και προς τον σκοπό αυτό απαιτείται προηγουμένως να υπάρχει ενιαίο πληροφοριακό σύστημα μεταξύ τους αλλά και με τους επενδυτές, προσφέροντας πλήρη ιχνηλασιμότητα της εξέλιξης της αδειοδοτικής διαδικασίας εκάστου αιτήματος και αυστηρές αποκλειστικές προθεσμίες. Δηλαδή αν και η κάθε εμπλεκόμενη στην αδειοδότηση υπηρεσία θα συνέχιζε και πάλι να λειτουργεί στο αντικείμενο της, ωστόσο θα τροφοδοτείτο και θα διοχέτευε τα αποτελέσματα αξιολόγησης του πεδίου της επί των αιτήσεων που θα τις «έστελνε» το One Stop Shop μέσω του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος, υπό αποκλειστικές μηχανογραφικά προθεσμίες και υπό την συνεχή διαφανή παρακολούθηση όλων και φυσικά του επενδυτή.

1.2. Όρια Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση μεταξύ άλλων και των έργων ΑΠΕ εφαρμόζεται η ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ.37674/2016 όπως τροποποίησε και κωδικοποίησε την ΥΑ 1958/2012 σχετικά με την κατάταξη των έργων σε υποκατηγορίες με σαφή όρια. Σχετικά με τα Φ/Β ισχύει και εισηγούμαστε:

1.2.1 Όριο μεταξύ υποκατηγορίας Α2 και Β

Έργα της Υποκατηγορίας Β εν γένει αδειοδοτούνται συνοπτικά με ΠΠΔ ενώ έργα υπαγόμενα στην υποκατηγορία Α2 με ΑΕΠΟ, αφού προηγηθεί από τον φορέα της επένδυσης σύνταξη και υποβολή αναλυτικής ΜΠΕ. Το όριο μεταξύ της υποκατηγορίας Β και Α2 σήμερα βρίσκεται στα 2 MW εγκατεστημένης ισχύος. Η αύξηση του ορίου αυτού ώστε περισσότερα (μεγαλύτερα) Φ/Β έργα να υπάγονται στην υποκατηγορία Β και έτσι να απολαμβάνουν των συνοπτικότερων και οικονομικότερων διαδικασιών της ΠΠΔ στην περιβαλλοντική τους αδειοδότηση θα μπορούσε επί της αρχής να εξεταστεί.

Το ανώφλι για την ενδεχόμενη αύξηση του υφιστάμενου σήμερα ορίου των 2 MW μεταξύ της υποκατηγορίας Β ως προς την Α2 για τα Φ/Β έργα, εκτιμούμε πως δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 10 MW εγκατεστημένης ισχύος, πάνω από τα οποία τα έργα συνδέονται πλέον στην ΥΤ, οπότε και απαιτούν συνήθως ειδικότερες υποδομές Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ και κατασκευής γραμμών μεταφοράς ΥΤ τα οποία αναλόγως της ισχύος τους ιδίως αν αφορούν ομαδοποιήσεις Φ/Β έργων με κοινό σημείο σύνδεσης δύναται να μην υπάγονται ως προς την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση στην υποκατηγορία Β αλλά σε ανώτερη, δηλαδή να απαιτούν ΑΕΠΟ. Σε κάθε περίπτωση δηλαδή δεν θα πρέπει να υπάρχουν ασυμμετρίες στην περιβαλλοντική αδειοδότηση μεταξύ των Φ/Β έργων και των συνοδευτικών τους υποδομών. Επιπλέον χρήσιμο είναι να ενθυμούμαστε πως ένα Φ/Β έργο εγκατεστημένης ισχύος 10 MW απασχολεί έκταση περί τα 120 - 150 στρέμματα, οπότε η περιβαλλοντική του αδειοδότηση αποτελεί διαδικασία ουσίας για τις τοπικές κοινωνίες.

1.3. Αγορά ΓΓΥΠ από μη αγρότες

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 21, του ν. 4015/2011 για όσες αγορές γαιών Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας (ΓΓΥΠ) συντελέστηκαν μέχρι τότε από ιδιώτες (μη αγρότες) και θεωρήθηκαν έγκυρες αλλά και όσες συντελεστούν μέχρι δέκα ημέρες μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998, οι αγοραπωλησίες τέτοιας γης μετά την έκδοση της ΚΥΑ και όπως έχει το νομικό πλαίσιο θα καταστούν μη ελεύθερες.

Υπό το φως ωστόσο της βούλησης της Πολιτείας δια του ν. 4643/2019 να επιτρέψει την ηλεκτροπαραγωγή από Φ/Β μονάδες έως και 1MW σε τέτοιες εκτάσεις, θα πρέπει απρόσκοπτα να κατοχυρωθεί **πως κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης θα επιτρέπεται ελεύθερα στους ιδιώτες να αγοράζουν ΓΓΥΠ υπό την προϋπόθεση πως η αγορά τους αφορά την ανάπτυξη Φ/Β σταθμού ισχύος έως και 1 MW στο συγκεκριμένο γήπεδο.**

Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, αφού κατά την άποψη μας δεν είναι σωστό αστοί μικρομεσαίοι επενδυτές που συνήθως είναι ακτήμονες, άρα μειονεκτούν ως προς τους συναδέλφους στην ηλεκτροπαραγωγή αγρότες επενδυτές, να περιορίζονται εν τοις πράγμασι μόνο σε ρόλο μισθωτή των γαιών ΓΓΥΠ από τους αγρότες για την ανάπτυξη των εν λόγω επενδύσεων τους ή να επιβαρύνονται ασύμμετρα με δαιδαλώδη γραφειοκρατία. Τα Φ/Β είναι μακροχρόνιες επενδύσεις όχι μόνο 20 ετών αλλά μέσω powering και πολύ παραπέρα (40 – 50+ ετών), οπότε η μίσθωση γαιών δεν μπορεί να αποτελεί υποχρεωτικό μονόδρομο για αυτούς. Επιπλέον η χώρα δεν επιτρέπεται να αφεθεί να οπισθοδρομεί στην εγκατεστημένη ισχύ ΑΠΕ με την λήξη κάθε φορά των μισθώσεων, αφού οι ιδιοκτήτες-αγρότες θα δύνανται να προβάλλουν υπερβολικές απαιτήσεις για την ανανέωση των μισθωτηρίων κάθε φορά σε βάθος χρόνου αυξάνοντας το κόστος των ιδιωτών, «εκβιάζοντας» μάλιστα ακόμα και την αποξήλωση και εκδίωξη των επενδυτών από το χώρο.

1.4. Μη επανέκδοση γνωμοδοτήσεων Υπηρεσιών

Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο Διευθύνσεις Περιφερειών κατά την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης Φ/Β έργων να ζητούν επανέκδοση επιμέρους βεβαιώσεων Υπηρεσιών (λ.χ. αρχαιολογικές, δασική, ΠΕΧΩΠ, χρήσεων γης κλπ) που προσκομίζει ο επενδυτής στον φάκελο επειδή κατά την μάλλον αυθαίρετη κρίση τους «κρίνονται» ως παλαιές. Μάλιστα το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε σε περιπτώσεις επιμέρους γνωμοδοτήσεων Υπηρεσιών μόλις δεκαετίας από την αρχική έκδοσή τους.

Επειδή εκτιμούμε πως ο αρχαιολογικός ή δασικός ή άλλος χαρακτήρας ενός γηπέδου δεν μεταβάλλεται τόσο εύκολα ή εν πάσει περιπτώσει στην ακραία περίπτωση που τούτο συμβαίνει, η Περιφέρεια θα έπρεπε να είναι η πρώτη που θα το γνωρίζει, εισηγούμαστε να μην δύνανται οι Υπηρεσίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης να ζητούν επανέκδοσεις γνωμοδοτήσεων χωρίς σαφή τεκμηρίωση και λόγο σχετικά με συντελεσθείσα σχετική μεταβολή του χαρακτήρα μιας ευρύτερης έκτασης-περιοχής στην οποία υπάγεται μια επένδυση. Έτσι θα αποφευχθεί περιττή ταλαιπωρία και κωλυσιεργία επενδύσεων.

1.5. Ποινές για μη τήρηση προθεσμιών από πλευράς Υπηρεσιών

Η Πολιτεία έχει θεσπίσει σειρά προθεσμιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των ΑΠΕ και τα επιμέρους στάδια της από τις δημόσιες Υπηρεσίες. Ωστόσο, οι προθεσμίες συνήθως δεν τηρούνται και παρά τις θετικές αλλαγές που επιφέρει ο ν. 4685/2020, τούτο δεν είναι εύκολο ως νοοτροπία να αλλάξει, αφού δεν υπάρχει αντίκτυπος για τις Υπηρεσίες και τα στελέχη τους που προκαλούν την κατάσταση αυτή. Αντίθετα για τους ιδιώτες επενδυτές οι συνέπειες και η «ομηρία» είναι ασύμμετρα μεγάλες.

Υπό το φως αυτό **προτείνουμε την θέσπιση κατάλληλου Κώδικα ποινολόγησης τόσο για τον υπάλληλο που χρεώνεται κάποιον φάκελο και δεν ανταποκρίνεται εμπρόθεσμα στην έκδοση γνωμοδότησης / απόφασης / ανάληψης προβλεπόμενης ενέργειας, όσο και στην Υπηρεσία συνολικά.**

2. Πρόσβαση στα Δίκτυα

2.1. Αποκεντρωμένη Vs Κεντροποιημένη

Για τα αιτήματα Προσφορών Σύνδεσης ΔΕΔΔΗΕ, όπου η κατάσταση είναι ήδη εξόχως προβληματική, νομίζουμε μεσάζων φορέας (π.χ. ένα γενικό One Stop Shop επί των αδειοδοτήσεων ΑΠΕ συνολικά) δεν χωρεί επουδενί στη διαδικασία. Οι σειρές πρωτοκόλλου που τηρούνται σε επίπεδο Περιφερειών ΔΕΔΔΗΕ είναι ήδη υπερφορτωμένες οδηγώντας σε υπερβάλλοντες χρόνους αναμονής τους επενδυτές. **Ίσως μάλιστα η Πολιτεία θα έπρεπε να αποκεντρώσει περαιτέρω την διαδικασία, δηλαδή τα αιτήματα να κατανέμονται σε πρωτόκολλο ανά γραμμή ή ανά υποσταθμό ΜΤ/ΥΤ** του Διαχειριστή και όχι μαζικά ανά Περιφέρεια που σήμερα παραμένουν στοιβαγμένα για να εξεταστούν κάποια στιγμή. Έτσι σε περιπτώσεις γραμμών ή Υ/Σ που δεν έχουν ίδιο φόρτο αιτημάτων, οι επενδυτές δεν θα υποχρεώνονται σε αναμονή λόγω του φόρτου που παρουσιάζεται συνολικά σε επίπεδο Περιφέρειας.

2.2. Ευέλικτη εξέταση αιτημάτων για Προσφορές Σύνδεσης από ΔΕΔΔΗΕ

Έχει παρατηρηθεί στο δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ το φαινόμενο, ενόσω η χωρητικότητα κάποιων γραμμών εξαντλείται ή τέλος πάντων προσεγγίζεται το άνω όριο αντοχής τους στην υποδοχή και νέων επενδύσεων Φ/Β χωρίς να επιδέχονται αυτές οι γραμμές επαύξηση, ο Διαχειριστής να σταματά ολοσχερώς την έκδοση Προσφορών Σύνδεσης. Σε κάποιες περιπτώσεις ωστόσο, παραμένουν μικρά περιθώρια στις γραμμές τα οποία ο ΔΕΔΔΗΕ δεν μπορεί να διαθέσει, επειδή τυγχάνει το πρώτο έργο στην σειρά πρωτοκόλλου να είναι μεγαλύτερο του όποιου υπολειπόμενου περιθωρίου στην γραμμή.

Σε αυτές λοιπόν τις περιπτώσεις και για να μην μένουν ανεκμετάλλευτα υπολειπόμενα διαθέσιμα περιθώρια στις γραμμές δικτύου, **θα πρέπει ο ΔΕΔΔΗΕ να παρακάμπτει την αυστηρή σειρά πρωτοκόλλου και να δίνει Όρους Σύνδεσης στα πρώτα κατά σειρά έργα που χωρούν στο οποίο υπολειπόμενο περιθώριο απομένει σε κάθε γραμμή. Δηλαδή δεν νοείται λόγος επετηρίδας να εμποδίζουν την πλήρη εκμετάλλευση των γραμμών.**

Σημειώνουμε πως αντίστοιχη λογική εφαρμόζει και η ΡΑΕ στις διαγωνιστικές της διαδικασίες που ως γνωστόν κάθε φορά έχουν σαφή ποσόστωση συνολικά σε MW που επιλέγονται.

2.3. Εφαρμογή του κανόνα του 1% για Φ/Β έως και 1 MW σε ΓΓΥΠ

Η εφαρμογή της πρόβλεψης του ν. 4643/2019 σχετικά με την δυνατότητα ανάπτυξης Φ/Β σταθμών ισχύος έως και 1 MW σε ΓΓΥΠ σε ποσόστωση έως το 1% των καλλιεργούμενων εκτάσεων μιας Π.Ε. δυστυχώς καθυστερεί, αφού η 2μηνη προθεσμία για την έκδοση της έληγε αρχές Φεβρουαρίου και έχει παρέλθει άπρακτη μέχρι και σήμερα.

Ός προς την ουσία της ρύθμισης θα πρέπει να διασφαλιστεί πως ο ΔΕΔΔΗΕ που θα την εφαρμόζει, αφού είναι ο μόνος που έχει διαρκή και πάντοτε ενημερωμένη εικόνα για τους Φ/Β σταθμούς που λειτουργούν ή έχουν λάβει δεσμευτικούς όρους σύνδεσης, θα τηρεί σε πραγματικό χρόνο την εικόνα πλήρωσης του κριτηρίου του 1% ανά Π.Ε. χωρίς άλλη γραφειοκρατία. Διαφορετικά η κατάσταση θα βαλτώσει.

2.4. Ρυθμίσεις για την τήρηση των προθεσμιών έκδοσης πρόσφορών σύνδεσης

Η Πολιτεία έχει θεσπίσει ρητές προθεσμίες για την ανταπόκριση των Διαχειριστών (ΔΕΔΔΗΕ, ΑΔΜΗΕ) στα αιτήματα έκδοσης Προσφορών Σύνδεσης. Δυστυχώς διαχρονικά οι προθεσμίες τηρούνται μόνο όταν δεν υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον. Σε διαφορετική περίπτωση, ιδίως από τον ΔΕΔΔΗΕ οι επενδυτές πραγματικά δεν γνωρίζουν το πότε θα λάβουν απάντηση στα αιτήματα τους. Εσχάτως οι χρόνοι ανταπόκρισης του Διαχειριστή σε κάποιες Περιφέρειες υπερβαίνουν το έτος! Νομίζουμε η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί.

Υπό το φως αυτό προτείνουμε αφενός την ενίσχυση του ΔΕΔΔΗΕ με στελεχιακό δυναμικό και αφετέρου να δοθεί/αξιοποιηθεί η δυνατότητα **ο Διαχειριστής να αναθέτει την αξιολόγηση των φακέλων ευέλικτα και σε εξωτερικούς συνεργάτες**, όπως για παράδειγμα κατά κόρον συμβαίνει με την

κατασκευή των δικτύων. Όλο αυτό μάλιστα το πλαίσιο θα πρέπει να συνάδει και με τους στόχους αύξησης της διείσδυσης των ΑΠΕ στην χώρας μας στα πλαίσια του ΕΣΕΚ, άρα αλυσιτελώς και των υποδομών δικτύων, ώστε να μην μετατραπεί ο Διαχειριστής σε εκδότη κατά συρροή απορριπτικών αποφάσεων επί των αιτημάτων των επενδυτών.

Ο Σύνδεσμος μας διαχρονικά έχει υποστηρίξει την καταβολή οικονομικών εγγυήσεων (κατάθεση εγγυητικών επιστολών για αποδοχή Όρων Σύνδεσης) από πλευράς επενδυτών για την αδειοδότηση των επενδύσεων τους, με γνώμονα να μην προσελκύει ο χώρος των ΑΠΕ φορείς που δεν έχουν σκοπό να υλοποιήσουν επενδύσεις παρά μόνο να εμπορευτούν άδειες, φορτώνοντας έτσι το σύστημα με πλασματικό επενδυτικό ενδιαφέρον που κατασπαταλά τον χρόνο της Διοίκησης. Είναι όμως πλέον η ώρα να υπάρξουν και για την Διοίκηση μοχλοί ουσιαστικής επιτάχυνσης της ανταπόκρισης της. Ίσως μάλιστα παράλληλα με τα ανωτέρω να πρέπει **να θεσπιστεί και κατάλληλος Κώδικας ποινολόγησης της τυχόν υποαπόδοσης επιμέρους Περιφερειών του ΔΕΔΔΗΕ.**

2.5 Ενιαίοι τεχνικοί κανόνες δικτύων και εφεδρειών μεταξύ Περιφερειών του ΔΕΔΔΗΕ

Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο Περιφέρειες του ΔΕΔΔΗΕ να εφαρμόζουν τεχνικά ιδιαίτερα περιοριστικούς κανόνες ως προς την χωρητικότητα των δικτύων τους ή την δυνατότητα επέκτασης τους με αποτέλεσμα το ποσοστό απόρριψης αιτήσεων για Προσφορές Σύνδεσης να είναι πολύ μεγάλο συγκριτικά με άλλες Περιφέρειες. Τέτοιες ανομοιομορφίες απαιτείται μέσω ενιαίων προδιαγραφών του διαχειριστή να εκλείψουν αλλά και να μην αφεθεί να επανακάμψουν στο μέλλον.

2.6 Δυνατότητα επενδυτών να υλοποιούν οι ίδιοι τους Όρους Σύνδεσης

Παροχή της δυνατότητας στους επενδυτές Φ/Β έργων ανεξαρτήτως εγκατεστημένης ισχύος να υλοποιούν οι ίδιοι τα απαιτούμενα έργα δικτύου καθώς και την προμήθεια και πιστοποίηση των μετρητικών συστημάτων σύμφωνα με τους Όρους Σύνδεσης που διατυπώνει στο όνομα τους ο ΔΕΔΔΗΕ και πάντοτε σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Διαχειριστή σε υλικά και εργασία. Η προτεινόμενη ρύθμιση αποσκοπεί στο να απολαμβάνουν και οι μικρομεσαίοι επενδυτές Φ/Β < 1MW, όπως οι μεγαλύτεροι, τον έλεγχο του χρόνου ολοκλήρωσης των έργων δικτύου που απαιτούν οι Όροι Σύνδεσης και κατά συνέπεια και του χρόνου ηλεκτρίσης των μονάδων τους, που ως γνωστόν στις περιπτώσεις εκτός διαγωνισμών ΡΑΕ καθορίζει την τιμή πώλησης (TA) της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας επί 20ετία.

Όπως είναι γνωστό ο ΔΕΔΔΗΕ αντιμετώπισε το 2019 πολύ μεγάλα προβλήματα ελλείψεων υλικών, όχι επειδή αυτά δεν υπήρχαν στην αγορά αλλά κυρίως ένεκα προβλημάτων που άπτονταν των διαδικασιών εφοδιασμού του. Παράλληλα ο ΔΕΔΔΗΕ θέτει οριζόντια υπερβολικές προθεσμίες 12 μηνών στις Συμβάσεις Σύνδεσης για την υλοποίηση ακόμη και πολύ μικρών έργων αναβάθμισης ή επέκτασης δικτύου ευθύνης του που προβλέπονται στους Όρους Σύνδεσης που εκδίδει, την στιγμή που πολλά εξ' αυτών μπορούν να ολοκληρωθούν από τους κατάλληλους εργολάβους σε λίγες μόνο ημέρες ή έστω εβδομάδες αντί για 12 μήνες. Με τον τρόπο αυτό οι μικρομεσαίοι θα δύνανται να διασυνδέουν νωρίτερα τις υπό ανάπτυξη μονάδες τους με ότι θετικό τούτο συνεπάγεται για την οικονομική απόδοση και χρηματοροή των επενδύσεων αυτών, γεγονός κομβικό στην περίοδο των ιδιαίτερα χαμηλών και περαιτέρω αποκλιμακούμενων TA που έχουμε από καιρό εισέλθει και που οδηγούνται αποκλειστικά από τα πολύ μεγάλα έργα.

Τέλος ως γενικότερη παρατήρηση θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε πως η πρόβλεψη του ν. 4685/2020 περί ομαδοποιήσεων μικρών έργων που συνολικά θα αθροίζουν άνω των 8 MW ώστε να κατατίθενται στον ΑΔΜΗΕ και να «διεκδικούν» την ανάπτυξη υποδομών Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ αν και προς την σωστή κατεύθυνση, δεν πιστεύουμε πως θα λειτουργήσει. Το κόστος ενός Υ/Σ ΜΤ/ΥΤ είναι πολλαπλάσιο του κόστους κάθε μιας επένδυσης ατομικά, ενώ το πλήθος μικρών επενδύσεων που απαιτείται να συγκεντρωθεί και να συντονιστεί σε μία περιοχή ώστε να δικαιολογείται μια τέτοια ανάπτυξη Υ/Σ είναι εξαιρετικά μεγάλο και μάλλον αδύνατο να υπάρξει. Αυτό φυσικά δεν είναι ευθύνη της Πολιτείας αλλά

εγγενής αδυναμία των μικρών επενδύσεων. Γ' αυτόν ακριβώς το λόγο η Πολιτεία πρέπει με κάθε πρόσφορο άλλο τρόπο να προασπίσει τη συνέχιση της παρουσίας τους στα νέα έργα.

3. Σύναψη Συμβάσεων ΣΕΣΤ και ΣΕΔΠ – Εξασφάλιση ΤΑ

3.1. Άρση του πλαφόν του ν. 4602/2019 για μέχρι δύο Φ/Β έργα < 500kW εκτός διαγωνισμών

Εισηγούμαστε **την χαλάρωση αν όχι κατάργηση του πλαφόν του ν. 4602/2019 για μέχρι δύο Φ/Β έργα < 500 kW εκτός διαγωνισμών ΡΑΕ εν τέλει ανά φυσικό πρόσωπο για την εξασφάλιση Τιμής Αναφοράς (ΤΑ) για τους ιδιώτες επενδυτές.** Την ίδια στιγμή στις Εν.Κοιν. δεν εφαρμόζεται αναλογικά ο κατά κεφαλήν περιορισμός σε εκτός διαγωνισμών έργα που προβλέπει ο νόμος αλλά μόνο το όριο των 18 MW και επιπλέον λαμβάνουν και premium στις ΤΑ ως προς τα έργα ιδιωτών. Συνολικά λοιπόν για Φ/Β έργα < 500 kW ή θα υπάρχει περιορισμός για λήψη ΤΑ εκτός διαγωνισμών ΡΑΕ κατά κεφαλήν για όλους ή για κανένα.

Επιπλέον το πλαφόν των 2 Φ/Β έργων ιδιωτών εκτός διαγωνισμών ΡΑΕ οφείλει άμεσα να αναθεωρηθεί και για τον πρόσθετο λόγο πως υπάρχουν αυτήν την στιγμή περιπτώσεις μικρών Φ/Β επενδύσεων < 500 kW που έχουν λάβει Όρους Σύνδεσης από ΔΕΔΔΗΕ, οπότε οι διαδικασίες ως προς την υλοποίηση των μονάδων τους τρέχουν, οι φορείς τους και τα φυσικά πρόσωπα που μετέχουν σε αυτούς όμως έχουν φθάσει από προηγούμενα έργα τους ήδη το πλαφόν των 2 έργων (δυστυχώς όπως πολλάκις έχουμε γράψει ο ν. 4602 προσμετρά στο πλαφόν παραδόξως αναδρομικά και έργα με αίτηση στον ΔΕΔΔΗΕ προ της 28/2/19 που εισήχθη στη Βουλή για ψήφιση), οπότε δεν έχουν τρόπο να λάβουν βιώσιμη ΤΑ παρά μόνο μέσα από ενιαίο διαγωνισμό ΡΑΕ, που ωστόσο οι εκεί συναγωνιζόμενοι τους κατεβάζουν έργα ή συστάδες έργων μαμούθ (με κοινό σημείο σύνδεσης) αποτελούμενων από 10-20 MW το καθένα, τα οποία και είναι αδύνατο οικονομικά να ανταγωνισθούν.

Δηλαδή σε συνέχεια της συγχώνευσης των Κατηγοριών I και II στους διαγωνισμούς ΡΑΕ δεν υπάρχει λόγω του πλαφόν του ν. 4602 οικονομικά διέξοδος για τα μικρά Φ/Β έργα ιδιωτών < 500 KW να λάβουν βιώσιμη ΤΑ, στις περιπτώσεις που οι φορείς και τα φυσικά πρόσωπα που μετέχουν εκεί έχουν φθάσει το πλαφόν του ν. 4602, επειδή ο νόμος προσμετρά ιδιότυπα αναδρομικά και έργα τους με αίτηση στον ΔΕΔΔΗΕ προ της 28/2/19. Η λογική του παρόντος αιτήματός μας προσομοιάζει αυτήν που το Υπουργείο σας θεσμοθέτησε για την κατ' αποκοπή εξασφάλιση ΤΑ σε μεγάλα έργα άνω των 250 MW, επειδή ακριβώς δεν υπάρχουν διαγωνισμοί ΡΑΕ που να τα εκπροσωπούν.

Αν παρόλα αυτά το Υπουργείο σας δεν επιθυμεί την ολοσχερή κατάργηση του περιορισμού των δύο έργων, εναλλακτικά προτείνουμε:

- a) Καταρχήν να μην προσμετρώνται έργα που έχει αιτηθεί Προσφορά Σύνδεσης ένας επενδυτής στον ΔΕΔΔΗΕ πριν την δημοσίευση του ν. 4602. Τούτο διότι όσοι είχαν αιτηθεί Προσφορά Σύνδεσης στον ΔΕΔΔΗΕ για νέα Φ/Β έργα πριν τον ν. 4602, μη γνωρίζοντας τον ερχομό του, εξάντλησαν το δικαίωμα τους σε έργα εκτός διαγωνισμών σε εν τέλει πολύ λιγότερα KW κατά κεφαλήν, από όσους μετά από αυτόν αιτούνται για να υλοποιήσουν και επιδιώκουν πλέον το μέγιστο των 2X500 KW κατά κεφαλήν εκτός διαγωνισμών. Αιτούμαστε λοιπόν να προστεθεί το ακόλουθο εδάφιο στην υποπαράγραφο 3α της παρ. 7 (α) του άρθρου 72 του ν. 4602 ως εξής: **«Στο κριτήριο των 2 έργων δεν προσμετρώνται αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης που έχουν κατατεθεί πριν την δημοσίευση του παρόντος Νόμου».**
- b) Επίσης για λόγους συμμετρίας αλλά και απάλειψης κάθε αναδρομικότητας του νομοθετικού πλαισίου προτείνουμε **η ημερομηνία ορόσημο της 28/2/19** που προβλέπεται στην περιπτ. ββ της υποπαρ. β της παρ. 7 του άρθρου 72 του ν. 4602 **να αντικατασταθεί από την φράση «από τη δημοσίευση του παρόντος Νόμου».** Με την ρύθμιση αυτή θα έχουν όλοι οι επενδυτές ίσες ευκαιρίες σε εκτός διαγωνισμών Φ/Β έργα.

- c) Αντί του περιορισμού των δύο έργων και εφόσον κρίνεται εφικτό θα μπορούσε να ισχύσει **όριο σε MW κατά κεφαλήν** σε εκτός διαγωνισμών έργα, όπως λ.χ. αυτό **του 1 ή 2 MW**. Το κατά κεφαλήν πλαφόν αυτό θα πρέπει να ισχύει και στις Εν.Κοιν. ταυτοχρόνως με το συνολικό των 18 MW.
- d) Διεύρυνση του **αριθμού των κατά κεφαλήν έργων** έως 500 KW εκτός διαγωνισμών ΠΑΕ σε ρεαλιστικότερα επίπεδα λ.χ. **4-5 έργων**. Σύμφωνα με τις επικρατούσες εταιρικές διαρθρώσεις στην Ελλάδα (ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες επιχειρήσεις) των 3-5 εταιρών, με δύο έργα εκτός διαγωνισμών στην εταιρεία τίθενται σήμερα ταυτόχρονα εκτός και όλοι οι εταίροι, γεγονός κατά την άποψη μας υπερβολικό.

3.2. Μείωση του κανόνα υπερπλήρωσης στους διαγωνισμούς ΠΑΕ

Εισηγούμαστε την μείωση του κανόνα υπερπλήρωσης στους διαγωνισμούς ΠΑΕ προς την περιοχή του 10-20% από 40% σήμερα. Εκτιμούμε πως η περαιτέρω παραμονή αυτού του ποσοστού στα σημερινά υψηλά επίπεδα αφενός λειτουργεί ανασταλτικά στην υλοποίηση νέων έργων και αφετέρου συμπιέζει τις τιμές σε μη βιώσιμα επίπεδα, αν συνυπολογιστούν όλες οι παράμετροι που θα αντιμετωπίσουν οι εν λόγω επενδυτές στην 20ετία, με κυριότερη πρόκληση αυτήν των αναγκαστικών περικοπών της παραγωγής τους λόγω συμφόρησης του συστήματος ή/και υπερκάλυψης της ζήτησης λόγω έλλειψης υποδομών αποθήκευσης. Επιπλέον οι προκλήσεις που επιφέρει η κρίση του COVID-19 στην οικονομία συνηγορούν ακόμα περισσότερο προς μια τέτοια κατεύθυνση μεσοπρόθεσμα.

3.3. Οι διαγωνισμοί μη ώριμων έργων της ΠΑΕ να μην προσμετρώνται στην διαμόρφωση της ΤΑ για έργα εκτός διαγωνισμών.

Η θεσμοθέτηση διενέργειας διαγωνισμών μη ώριμων έργων ειδικών ανά τεχνολογία ΑΠΕ, δεν πρέπει να τους καθιστά επιλέξιμους στο να καθορίζουν την Τιμή Αναφοράς (ΤΑ) των εκτός διαγωνισμών έργων στην βάση των διατάξεων του ν. 4602/2019 για όσο αυτή ισχύει (μέχρι 30/4/21). Σύμφωνα με τον νόμο αυτό η τιμή ΤΑ για τα εκτός διαγωνισμών έργα καθορίζεται μεσοσταθμικά στην βάση της τιμής των τριών προηγούμενων πλην του τελευταίου διαγωνισμού πριν την διασύνδεση μιας μονάδας. Οι επενδυτές που θα συμμετέχουν σε διαγωνισμούς μη ώριμων έργων ωστόσο, δεν φέρουν ούτε τις ίδιες υψηλές δεσμεύσεις και δαπανηθέντα κόστη με όσους υλοποιούν έργα σε ενεστώτα χρόνο ούτε και τον ίδιο χρονικό ορίζοντα. Ένας επενδυτής που συμμετέχει σε διαγωνισμό μη ώριμων έργων οπωσδήποτε έχει πολύ μακρύτερο ορίζοντα, οπότε στις τιμές που κάνει bid στον διαγωνισμό φυσιολογικά έχει ενσωματώσει και πολύ χαμηλότερες τιμές εξοπλισμού όπως προβλέπονται για μελλοντικό σε σχέση με τον ενεστώτα χρόνο.

Παραμένουμε στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ με εκτίμηση,

Δρ. Στέλιος Λουμάκης – Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας